

Grinijev

časnik

**Zakaj je
ločevanje
odpadkov tako
pomembno?**

str. 3

**Pravilno
ločuješ
odpadke?**

str. 4

**Kako odpadkom
podarimo novo
življenje?**

str. 6

**Kako lahko
prispevamo
k čisti
pitni vodi
in čistemu
okolju?**

str. 14

**Od kod pride
voda v naše
pipe?**

str. 13

OŠ MENGEŠ

2.b

OŠ Mengeš, 2. b

GRINIJEVA
 OČUJTE, LOČUJTE, VSI
 LJUDJE, TAKO NAJBOLJŠEBO,
 ZA, VSE LJUDI V SLOVENIJI.
 BRINA BČ

KOSIM LOČUJTE!

Dobro je, če
 okolje ni
 onesnaženo

Ni dobro, če je
 okolje onesnaženo

NJE JE
 MENJENO

Uganke

Kaj dajete v zelen smetnjak?

Dkrov je moder je smetnjak?

Kdo je zelene barve in vedno živ?

Kako imenujemo smetnjak v katerega
 embalažo

Knjavo vodeno barvico,
 ljaš v krogljico in jo daš na
 holcem jelenu naršes oči
 vsaki strani enkrat
 položis v rastrižena

Kako se imenuje smetnjak v katerega
 mešamo mešane odpadke?

IN NA ENKRAT
 JE ZASLIŠAL
 SMETOLOVAJA.

Izvej več na WWW.GRINI.si

koliko se benciš

Uvodnik

Dragi otroci in vsi tisti, ki ste soustvarjali Grinijev časopis,

več kot ponosen sem na izdelek, ki ga držite v rokah. Je plod našega skupnega razmišljanja in ustvarjanja o temah, ki so pomembne, da ohranimo naše okolje prijetno za življenje.

Zahvaljujem se vam za vse vaše prečudovite izdelke, ki so obogatili ta časopis. Čisto vseh žal nisem mogel objaviti, saj ste poslali preko 300 izdelkov, zato pa sem objavil vsaj naslovnice na spletni strani www.grini.si.

Želim vam prijetno prebiranje in reševanje nalog - predvsem pri slednjih se veselim vaše pomoči. Hvala, ker skupaj z mano skrbite za čisto okolje.

Grinijev časnik, številka 1; leto izdaje: 2019; izdajatelj: Prodnik d. o. o.; urednica in avtorica besedil izdajatelja: Tadeja Jenčič; lektura: Vera Samohod; koncept in oblikovanje: ENKI d. o. o.; tiskarna: JOLLY d. o. o.; naklada: 2000 izvodov; brezplačen izvod.
ISSN 2670-4773

Kazalo

Zmagovalci natečaja

str. 2

Kako odpadkom podarimo novo življenje?

str. 6

Zakaj je ločevanje odpadkov tako pomembno? _____ **3**

Pravilno ločuješ odpadke? _____ **4**

Skupaj poskrbimo, da vsak odpadek najde pravo mesto! _____ **8**

Poišči besede, povezane z ekologijo! _____ **10**

Od kod pride voda v naše pipe? Kam gre, ko steče v odtok? _____ **13**

Kako lahko vsak izmed nas prispeva k čisti pitni vodi in čistemu okolju? _____ **14**

Kdo poskrbi, da iz pip vsak dan priteče čista pitna voda? _____ **15**

Učenci 2. b razreda – zmagovalci natečaja za najboljšo naslovnico Grinijevo časnikovanje

Ekološka osveščenost že vrsto let postaja način življenja Osnovne šole Mengeš. Otroci in starši pridno sodelujejo v vseh naših eko dejavnostih. Najbolj uspešni smo pri zbiranju starega papirja, saj smo ga v zadnjem šolskem letu zbrali več kot 100 ton. Vsak oddelek na šoli ima svojega eko predstavnika, ki preko leta prinaša v oddelek nekaj zadolžitev, in v vseh oddelkih šole jih bolj ali manj izpolnujemo.

Otroci 2. b se zavedajo, da moramo za naš planet začeti resno skrbeti, če ga hočemo ohraniti, zato so se zelo razveselili Grinijevega natečaja.

V oddelku smo se lotili teme Kako dobijo odrabljene stvari novo življenje. Zanj smo se odločili, ker doma in tudi v šoli ustvarimo veliko odpadkov in nekaj dobrega naredimo za naš planet že s tem, če

te odpadke vsaj ponovno uporabimo, če se jim že ne moremo izogniti.

V razredu smo izdelali glasbilo lončeni bas iz odrabljenih stvari. Uporabili smo plastični lonček od skute, ki smo jo imeli za malico, uporabljene plastične slamice in balone, ki so ostali od praznovanja. Vsak učenec je izdelal svoj lončeni bas in nanj je v resnici lahko zaigral. Ko smo zaigrali vsi skupaj, je nastala prava »basovska« melodia.

Učenci so za to dejavnost še narisali in napisali navodila, ki smo jih poslali kot prispevke za Grinijev časopis.

S skupnimi močmi smo nato naredili še plakat in ga na natečaj poslali kot predlogo za naslovnico. Skoraj vsak učenec je na plakat pritrdil en delček. Na plakatu je Grini, narejen večinoma iz odpadne embalaže (iz okrogle papirnate škatlice od sira, zamaškov). Grini drži v naročju »mini« ekološki otok, kamor skrbno odlaga odpadke, tako da jih ločuje. Tudi ta »mini« ekološki otok smo izdelali iz odpadne embalaže (iz plastičnih lončkov od kave, sokov). V te »mini« zabojnike smo prilepili tudi prave smeti, ki sodijo v določen zaboj. Nekaj smeti smo nalepili okoli Grinija, te pa še čakajo na pravo razporeditev.

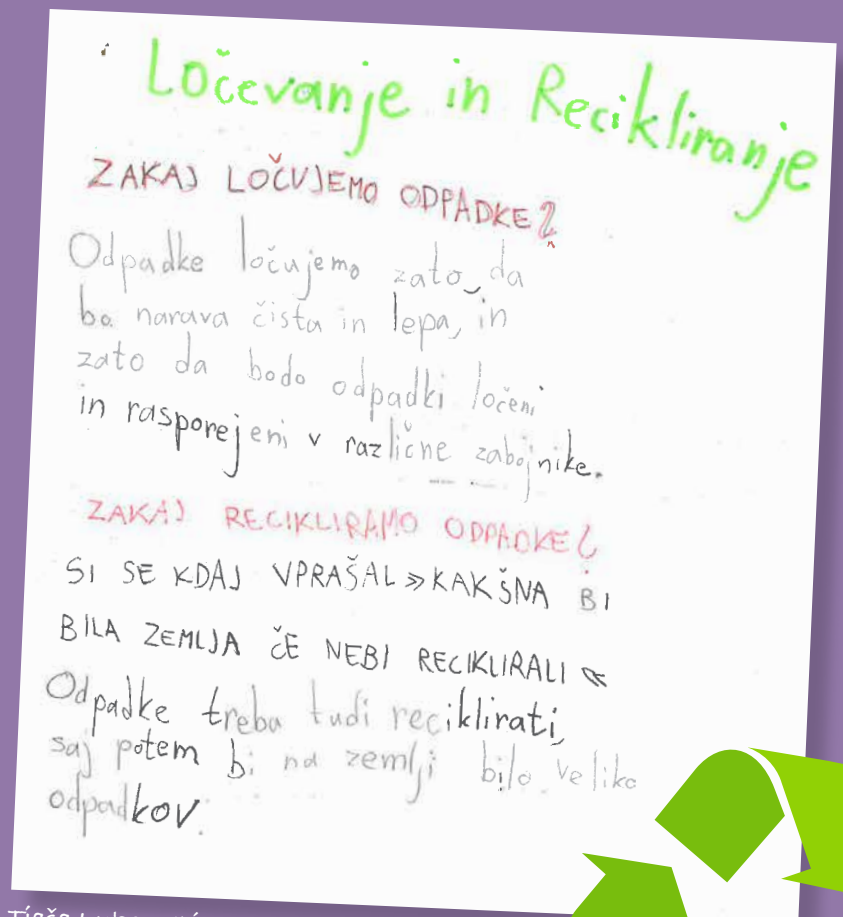
Žirija je za zmagovalno naslovnico časopisa izbrala prav naš plakat. K uspehu so zelo pripomogli tudi starši, ki so pridno »všečkali« našo naslovnico. Zelo smo veseli nagrade in komaj čakamo, da nam v rokah zašelesti pravi časopis z »našim Grinijem« na prvi strani.

Petra Moravec,
razredničarka 2. b na OŠ Mengeš

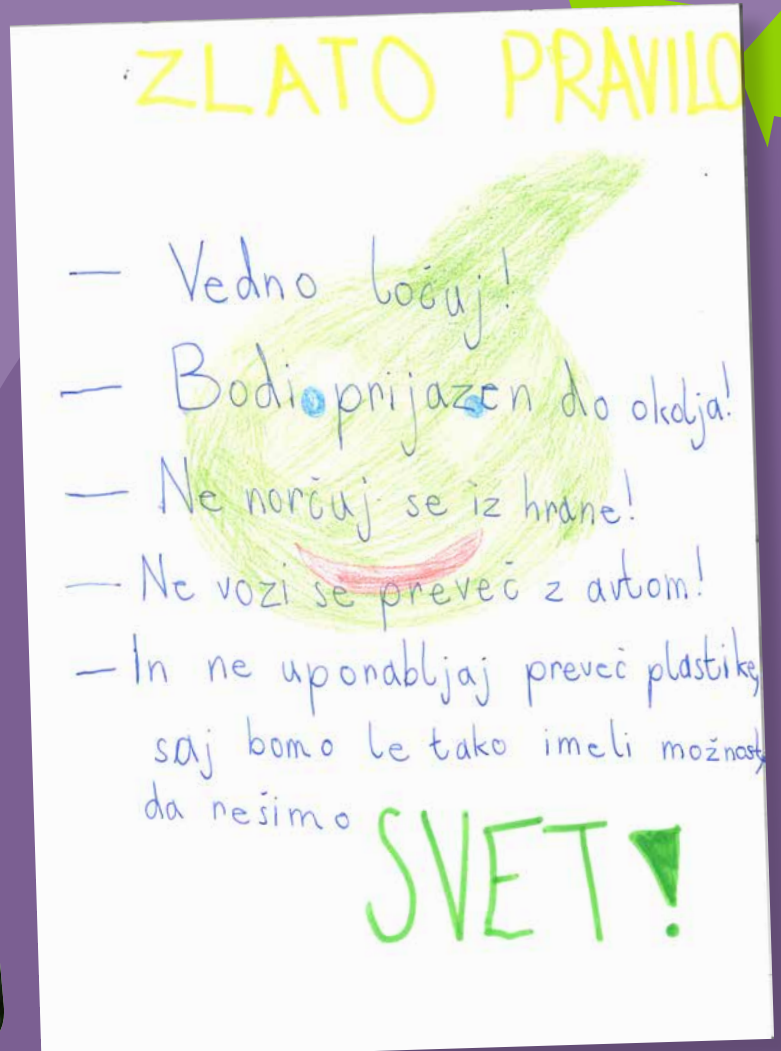
Zakaj je ločevanje odpadkov tako pomembno?

Prvi pogoj za uspešno recikliranje je ločeno zbiranje odpadkov. Odpadki, ki so zbrani ločeno, so namreč oddani različnim podjetjem, ki poskrbijo za njihovo predelavo in uporabo snovi za nove izdelke.

Z recikliranjem zmanjšujemo količino odpadkov, ki sicer zavzamejo dragocen prostor na odlagališčih, poleg tega pa zmanjšamo porabo naravnih surovin, ki jih drugače potrebujemo za izdelavo novih izdelkov, ter prihranimo vodo in energijo. S pravilnim ločevanjem torej pomembno prispevamo k zmanjševanju onesnaževanja in ohranjanju našega okolja.

Tjaša Lukan, Tia Novak, Lara Razpotnik, 3. l., PŠ Ivan

Lana Brugger, 3. c, OŠ Rodica

Pravilno ločuješ odpadke?

Ločeno zbiramo embalažo, biološko razgradljive odpadke, papir, steklo in ostale gospodinjske odpadke. Zabojnika za embalažo in biološke odpadke imamo doma. Namesto rjavega zabojnika lahko za zbiranje bioloških odpadkov uporabljamo kompostnik. Zabojniki za papir in steklo pa se nahajajo na ekoloških otokih. Na nekaterih ekoloških otokih se nahajajo tudi zabojniki za oblačila in odpadno električno in elektronsko opremo.

Preberi navodila za ločevanje in postani mojster za ločevanje odpadkov.

Biološko razgradljivi odpadki - rjavi zabojnik: ostanki hrane, zelenjave in sadja, jajčne lupine, ostanki mesa, kavna usedlina, čajne vrečke, papirnate brisačke in robčki, pokošena trava, veje, rože in plevel.

Ali si vedel, da v zabojnike ne smemo odlagati biološko razgradljivih odpadkov v plastičnih vrečkah?

Eko nasvet: Na vrtu postavi kompostnik, v katerem boš recikliral biološko razgradljive odpadke. Tako boš pridobil kompost in z njim pognojil rastline, da bodo bolje uspevale.

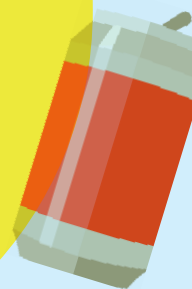

Tjaša Lukan, Tia Novak, Lara Razpotnik, 3. i, PŠ Ivan

Embalaža - zabojnik z rumenim pokrovom: tetrapak (od sokov in mleka), plastenke, plastični lončki (npr. od jogurta), plastična in aluminijasta folija, pločevinke, plastične vrečke, vsa embalaža, na kateri je znak za recikliranje.

Ali si vedel, da na leto pogine na tisoče morskih živali zaradi plastičnih vrečk?

Eko nasvet: V trgovino vedno vzemi s seboj vrečko za večkratno uporabo ali cekarček.

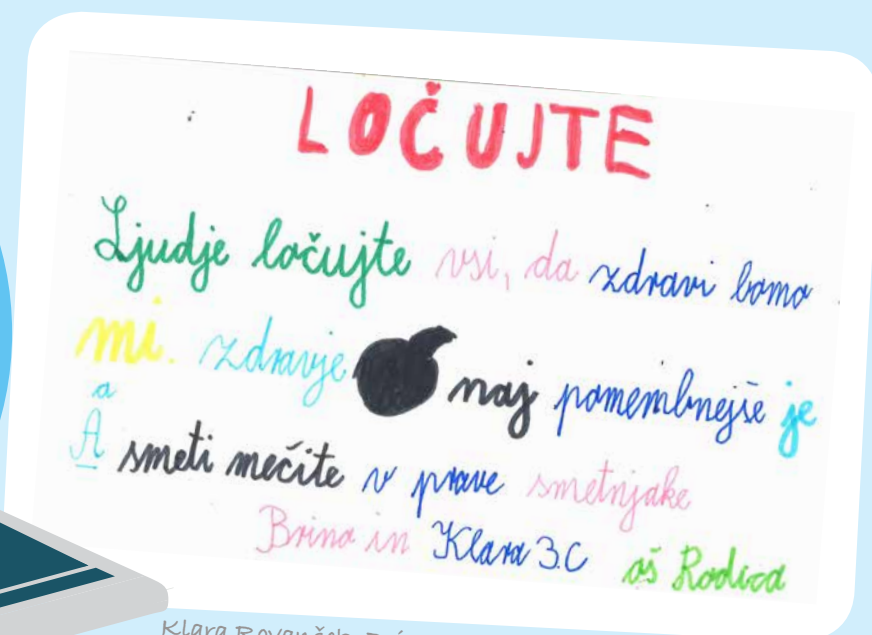
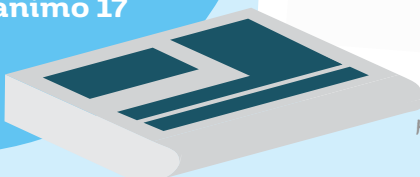
ODPADKI

Odpadke vedno ločuj
in iz hrane se ne porčuj!
Če odpadkov ne bo
veliko, to bo dobro za nas,
tako bo vsak pravi AS!
Zato pomagaj nam
odpadke ločevati in začni
svet reševati!

Lučka Jeraj, 3. c, OŠ Rodica

Papir – zabojnik z modrim pokrovom: stari časopisi, revije, zvezki, prospekti, katalogi, odpadna embalaža (škatle iz papirja, kartona in lepenke, pisemski in ovojni papir, pisemske ovojnice, papirne nakupovalne vrečke).

Ali si vedel, da s predelavo 1 tone papirja ohranimo 17 manjših dreves?

Klara Rovnšek, Brina Zanoškar Jaskič, 3. c, OŠ Rodica

Uganka

V smetnjake 4 ločujem odpadke, kateri so to odgovor na touganko naj bo!

O:

Odgovor: zabojniki za embalažo, steklo, biološko razgradljive odpadke in papir.

Lučka Jeraj in Lara Seclak, 3. c, OŠ Rodica

Steklo – zeleni zabojnik:

steklenice, steklena embalaža od zdravil in kozmetike, kozarci za vlaganje, kozarci.

Ali si vedel, da se steklo lahko vedno znova reciklira, ne da bi izgubilo na kakovosti?

Ostali odpadki – črni zabojnik: palčke za ušesa, vlažilni robčki, plenice, zobne ščetke, stare krpe, gobice za posodo, počene žoge in baloni, pokvarjeni kemični svinčniki, flomastri in barvice, polomljeni dežniki, peki papir, žvečilni gumiji in cigaretni ogorki, mačji pesek in živalski iztrebki, fotografije, CD in DVD plošče, keramični in porcelanasti izdelki (skodelice, krožniki), plastificiran papir in plastificirane darilne vrečke ...

Ali si vedel, da v zabojnike ne smemo odlagati nevarnih odpadkov (baterij, zdravil, lakov in barv, varčnih sijalk, olj in masti, čistil) ter odpadne električne in elektronske opreme?

Eko nasvet: Česar ne moremo odložiti v zabojnike doma ali na ekološkem otoku, lahko vedno pripeljemo v Center za ravnanje z odpadki v Dobu.

Kako odpadkom podarimo novo življenje?

Poglej in preizkusi nekaj idej, kako lahko rešiš odpadke pred smetnjakom in jih ponovno uporabiš.

Potrebuješ:

 Zamašek

 Črn alkoholec

 2x Migajoče Oči

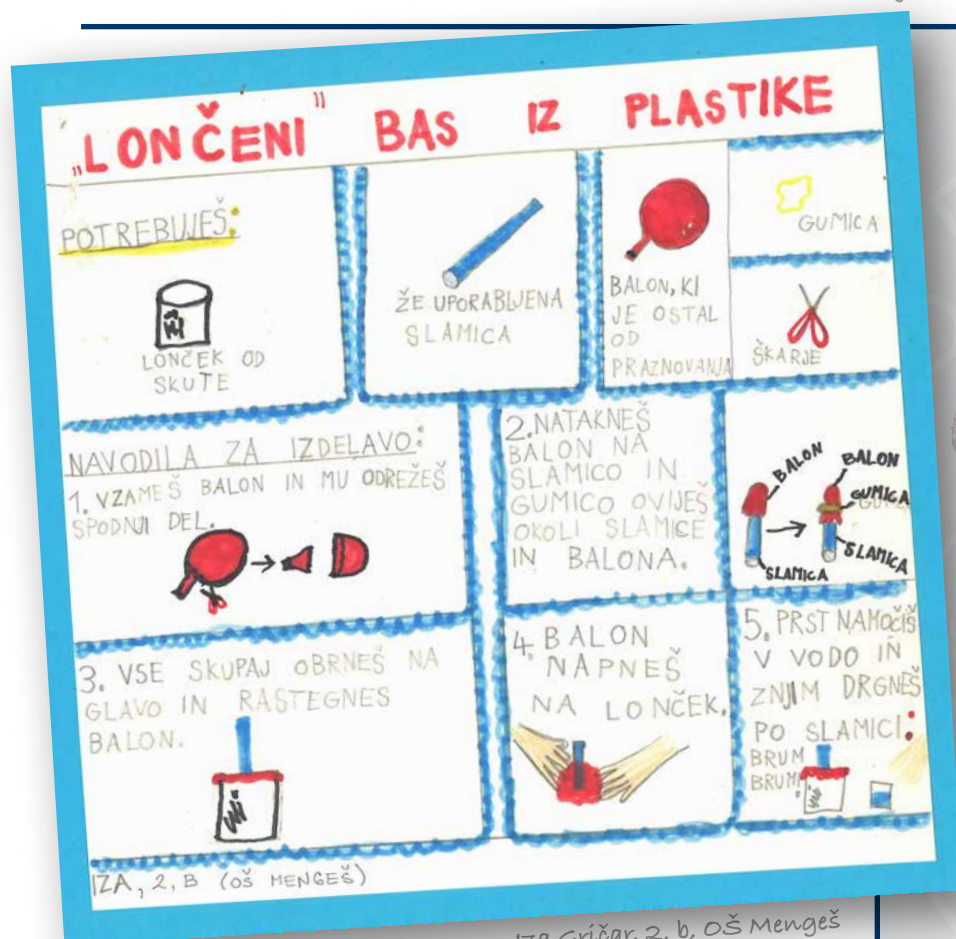
 Mehka žica

 Lepilo

Pikaplonica

Ajda Marolt, 3. b, OŠ Preserje pri Radomljah

Iza Gričar, 2. b, OŠ Mengeš

Bina Mlekuž, OŠ Moravče

Odpadne škatlice in rolce lahko postanejo z nekaj navdiha grinastično vozilo.

Učenci 3. a OŠ Trzin so pri uri spoznavanja okolja, kjer so se učili o varnosti v prometu, izdelali iz odpadnega materiala maketo šole z okolico. Odpadki so torej zaživel kot zanimiv učni pripomoček.

Ugotavljam, da nekateri ljudje vse stvari, ki bi jih lahko uporabili, vržejo v smeti. Recimo kartonske škatle. Tukaj je nekaj primerov, kako jih lahko ponovno uporabite.

- namesto zabojer za igrače,
- če imate doma veliko barvic, jih shranite,
- za shranjevanje premajhnih oblačil,
- v njej, če si strak, se lahko kaj igraš,
- lahko v njej shranjuješ časopisni papir,
- imaš jo namesto televizije, (nekje jo preluknjaš in narišeš pisbo, ki jo namestiš [za tisto 'luknjo'])
- shraniš recimo sladkarije,
- imaš jo za koš za smeti,
- iz nje se namotiš
- in v njej so lahko **VSE STVARI**
- TUDI SAMI SE SPOMNITE ČESA!**

Skupaj poskrbimo, da vsak odpadke najde pravo mesto!

Prav je, da vsak poskrbi za svoje odpadke tako, da čim manj obremenjuje okolje. Odpadkov ne odlagamo v napačne zabojnike ali ob zabojnike, saj tako odloženi odpadki kvarijo izgled okolice, onesnažujejo okolje in so nevarni za ljudi, živali, okolje in podtalnico.

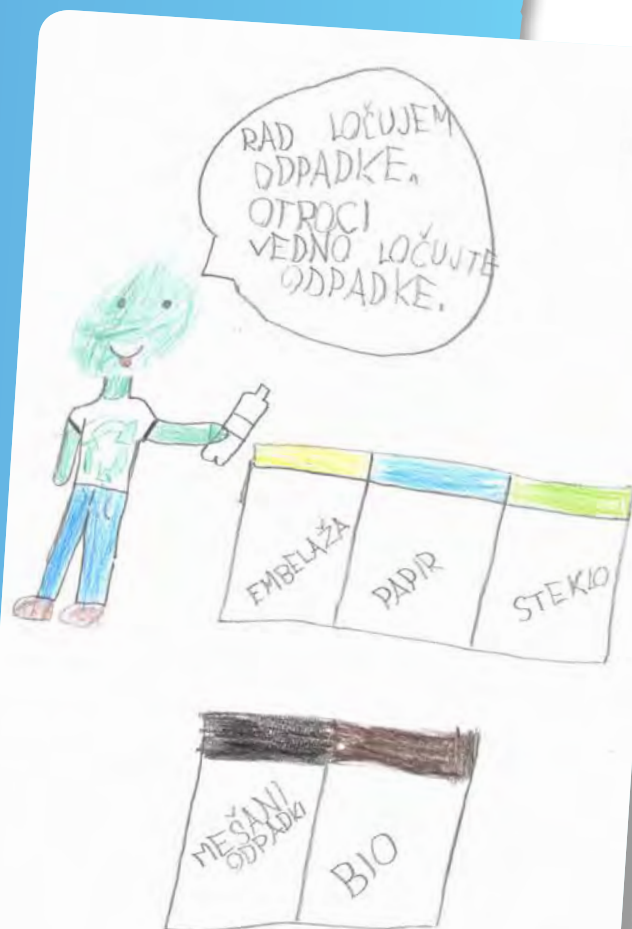
Če je odpadkov več, kot jih lahko odložimo v ustrezen zabojnik, jih odpeljemo v Center za ravnanje z odpadki v Dobu, kjer bo zanje ustrezno poskrbljeno.

MALO ZA ŠALO

Jakob Dolinar in Tilen Mesarič, 3. c, OŠ Menjše

Uganka

Odnasajo smeti, da življenje se nam čisto zdi?

O:

Odgovor: Smetar

Lučka Jeraj in Lara Sedlak, 3. c, OŠ Rodica

Sajra Isakovič, 2. a, OŠ Domžale

Ljudje proti smetem

Onesnaženja bi moralo biti na svetu vse manj vendar ga je vse več. Kar ni dobro, saj nekateri mislijo, da lahko meni nič tebi nič smeti odvržejo kamorkoli. Predstavljajte si, da mlado in močno drevo zaradi strupenih in škodljivih predmetov ter snovi izgubi vse moči in funkcije. To je tako kot bi umrla eden ali dva človeka. Brez rastlin ne bi bilo nas, saj ne bi proizvajale kisika in mi ne bi mogli dihati. In če ne bi bilo rastlin tudi živali ne bi bilo. Ker so večino živali, ki so potem hrana večjim živalim - mesojedim hrana rastline. Mi pa potem jemo "živali" in rastline brez obeh pa ljudje ne bi imeli kaj jesti. In če bi se to zgodilo vsem rastlinam, živalim in ljudem - da bi izumrli, bi na svetu prevladale smeti. Zemlja ne bi bila modri planet, ampak smetna katastrofa.

Žato, če nam je za svet kaj mar in ga želimo ohraniti, NE MEČIMO SMETI, SAJ KOŠ NI ZEMLJA AMPAK PRAVI KOŠ ALI KANTA.

Smeti sodijo tja ne v naravo!

NAPISALA SEM TI PESEN

Zala Pervinšek, 3. c, OŠ Javka Kersnika Brdo

RADA
TE
IMAM!

O GRINI POMAGALI TI
BOMO LOČEVATI
ODPADKE 12,3 ZACNIMO
RUMENA, RJAVA, MODRA,
ČRNA TO SO ZABOJNIKI
ZA ODPADKE.

Zala Zrim, 3. b, OŠ Mengeš

Poišči besede, povezane z ekologijo!

V mreži poišči spodnje besede in jih pobarvaj. Skrivajo se v vodoravni in navpični smeri.

- BATERIJE

VODA

PAPIR

ODPADKI
- SMETI

GRINI

STEKLO

P	P	O	M	A	G	V	S
A	G	R	I	N	I	O	M
P	A	J	M	O	G	D	E
I	R	I	N	I	J	A	T
R	S	T	E	K	L	O	I
B	A	T	E	R	I	J	E
O	D	P	A	D	K	I	U

Na črto po vrsti izpiši črke, ki so ostale!

Ceslo: Pomagajmo Griniju

Uganka

Vsako leto nas obišče in nas obdari maskota zelena, ki odpadke ločevati nas uči.

Na črto napiši rešitev.

Rešitev: Grini

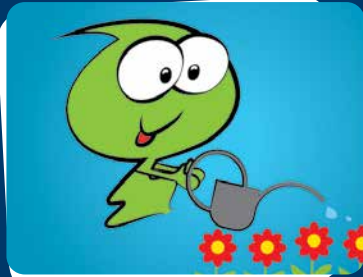
Grinijeve zapovedi

V trgovino
vzamem vrečko
za večkratno
uporabo.

Preden stvar
zavržem, vedno
razmislim, če jo
lahko še kako
uporabim.

Vrt zalivam z
deževnico, ki jo
zbiram na vrtu.

N	B	A	T	E	R	I	J	E
E	P	S	S	T	R	U	P	I
V	O	L	U	P	K	I	K	U
A	Z	P	A	B	A	R	V	E
R	R	A	J	S	B	O	M	M
N	A	O	V	P	T	O	S	B
E	K	O	L	O	G	I	J	A
S	K	R	A	B	D	E	K	L
N	L	O	K	I	Z	A	A	A
O	O	Z	I	K	O	L	J	Ž
V	E	O	N	A	R	A	V	A
I	G	N	O	J	I	L	A	!

V mreži poišči spodnje besede in jih pobarvaj. Skrivajo se navpično, vodoravno in diagonalno.

- PLASTIKA

EKOLOGIJA

EMBALAŽA

NARAVA

OLUPKI

VODA

BATERIJE
- ZRAK

BARVE

LAKI

GNOJILA

STRUPI

OZON

NEVARNE SNOVI

Na črto po vrsti izpiši črke, ki so ostale!

Gesto: Skupaj bomo poskrbeli za okolje!

Naloge so skupaj z učiteljico Katarino sestavili učenci in učenke kombiniranega oddelka 2. c in 3. c razreda Podružnične šole Krašnja.

Poglej si ostale zapovedi na www.grini.si!

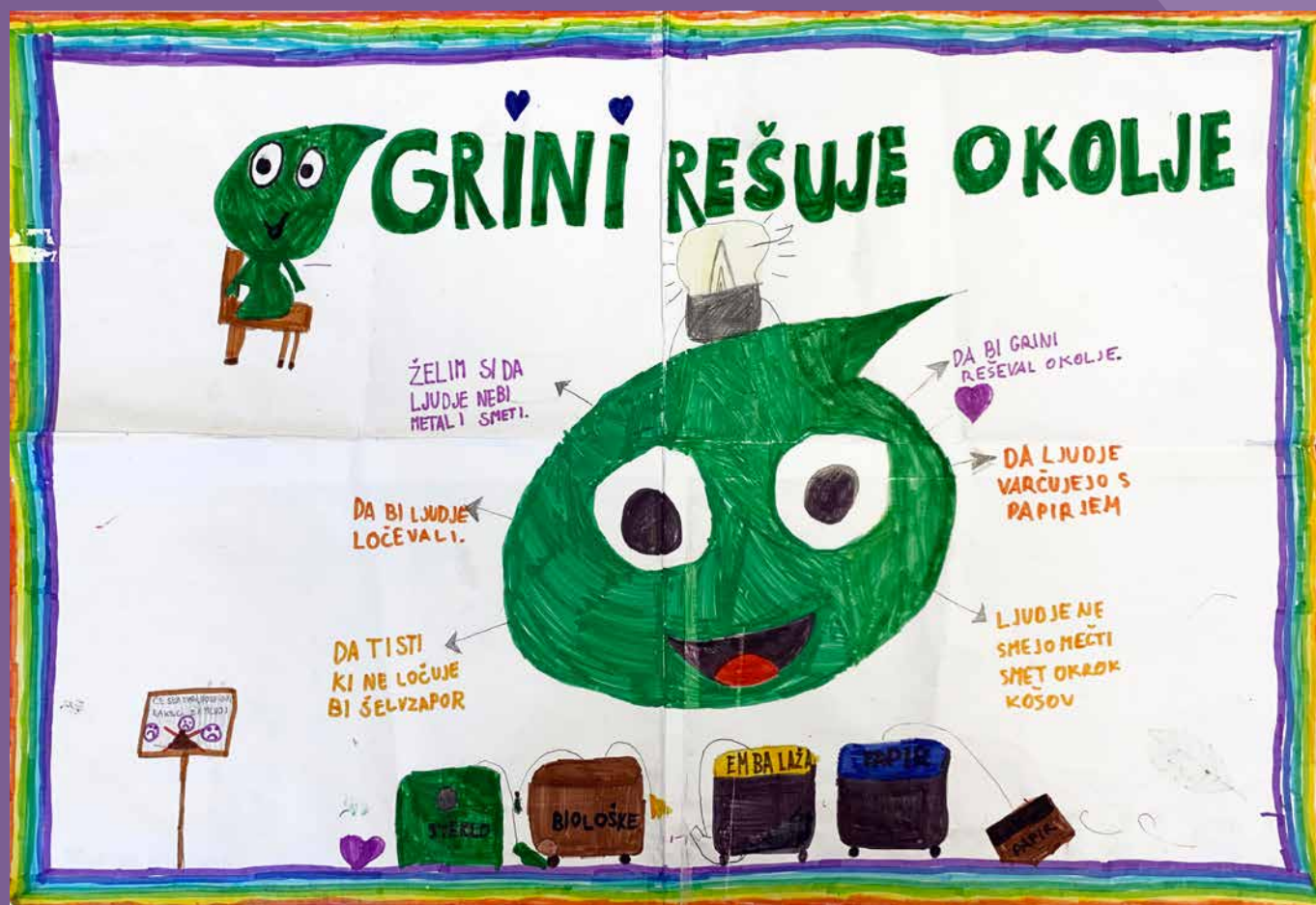
Vedno počistim kakce hišnega ljubljénčka.

Vrtne odpadke odvržem na kompostnik.

Če je le možno, jem lokalno pridelano hrano.

Melisa Porčič, Alja Jazbinšek Mirčevska in Neža Drenovec, 3. a, OŠ Domžale

Napni možgančke in reši nalogo

3. Grini je v rjav zabojnik dal trinajest gnilih banan. Smetolovaj jih je ven vzel pet. Koliko jih je še v rjavem zabojniku?

Patricija Anžič, 2. ž, OŠ Menageš

Eko nasvet: Če imate doma zelo zrele banane, lahko preprečite, da bi končale med odpadki. Narežite jih na koščke in jih zamrznite. Zamrznjene stresite v mešalec in mešajte, dokler ne dobite kremastega sladoleda. Zdrav, okusen in eko sladoled!

Izabela Perovšek, 2. ž, OŠ Menageš

RECIKLIRAJ

NE MEČI SMETI V NARAVO.
RAJE
RECIKLIRAJ KOT GRINI.

JAKO GRINI RECIKLIRA.
UPAM DATUDINI.

Peter, OŠ Dragomelj

Od kod pride voda v naše pipe? Kam gre, ko steče v odtoke?

Brez vode ni življenja. Na našem območju imamo srečo, da je pitne vode dovolj. Kljub temu pa mora nekdo poskrbeti, da iz naših pip vsak dan priteče čista pitna voda.

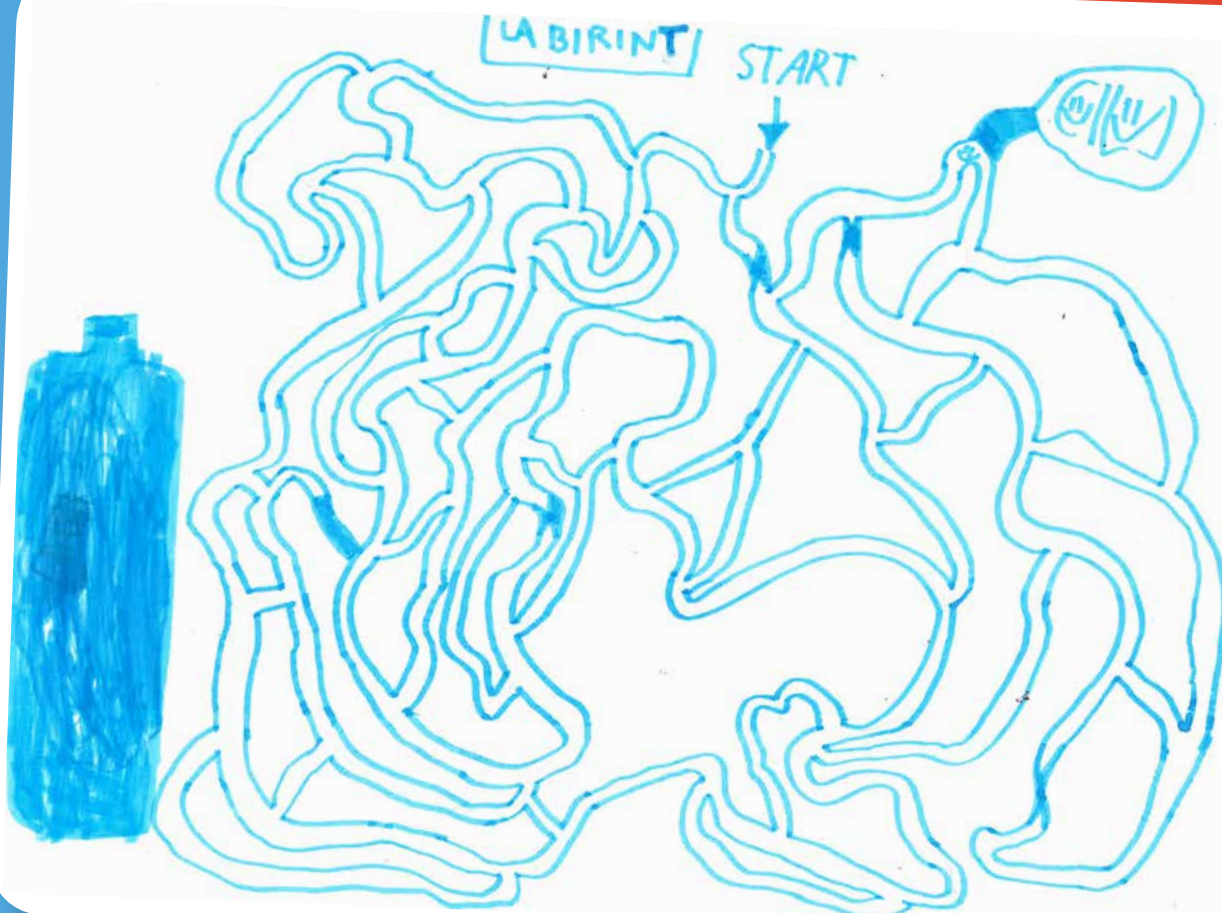
Iz vodnega vira (na našem območju je največji vir vodonosnik mengeško-domžalskega polja) se voda črpa s posebnimi črpalkami v vodovodne cevi, po katerih potuje preko vodovodnega priključka v hišno vodovodno omrežje vse do pip. Med javnim in hišnim vodovodnim omrežjem je vedno vgrajen vodomerni jašek z vodomermom, ki meri, koliko vode smo porabili.

Umazana odpadna voda steče skozi odtoke v hišno kanalizacijsko omrežje in preko hišnega priključka v javno kanalizacijo. Po kanalizacijskih ceveh potuje do čistilne naprave, ki jo očisti do te mere, da se brez škodljivih vplivov vrne v svoje naravno okolje – reko.

Vodni labirint

Poišči vse možne poti vode od štarta (izvira) do cilja (morje oziroma jezero).

Kako lahko vsak izmed nas prispeva k čisti pitni vodi in čistemu okolju?

Skrbno ločujmo odpadke in jih odlagajmo v za to namenjene zabojnike, da bo zanje ustrezno poskrbljeno.

Odpadnega olja, zdravil, hrane in drugih odpadkov ne smemo zlivati ali odvreči v kanalizacijo, saj izredno močno obremenjujejo okolje, poleg tega pa lahko onemogočijo normalno delovanje sistema.

Pri hišnih opravilih in osebni higieni varčujemo s pitno vodo ter s čistilnimi in kozmetičnimi sredstvi.

VODA!

VODA! VODA!
PIJMO NAŠO
ZDRAVO VODO,
DA BOMO ZDRAVI,
MOČNI IN DANES NE
BO BOLELA GLAVA.

TO JE NAŠA
ZDRAVA VODA
BODA.

ISABELA

Isabela Sicherl, 3. a, OŠ Mengeš

Protestiramo proti smetenju

Ko žival se zaduši,
se nič ne da popraviti.

Samo ena možnost je
Da ločujemo odpadke
vse.

Odpadke ločujemo tako, da
v koš jih vržemo. Bodi tak
še ti, da odpadki ločeni
bodo vsi.

Vode ni na pretek,
to pravi vsak rek.
Reka nosi vse smeti, to se
mora nehati. Ne meči v reko
smeti, ker umri koš prej ti.

Klara Potočnik, 3. b, OŠ
Presejše pri Radomljah

Ekološko pridelovanje hrane pada.
Ljudje umirajo zaradi umetnih škrobov.
Ladje nosijo da je lepše! Ladje in ribolovne
ne smemo nič škropiti.
Če bodo to počeli bomo vsi razstrupljeni!

Neja Golob Rätuper, 3. a, OŠ Mengeš

Za čiščenje uporabljajmo ekološka čistila.

Uživajmo čim bolj ekološko pridelano hrano, saj prekomerna uporaba pesticidov in gnojil predstavlja veliko grožnjo podtalnici.

Za zalivanje vrta in lončnic uporabljajmo deževnico.

Uganka

Ko se umivamo, je nesmemo preveč porabliti, ker je vredna bolj kot diamanti vsi! KAJ JE TO?

O:

Podgovor: Voda

Lučka Jeraj in Lara Sedlak, 3. c, OŠ Rodica

Poskrbimo za urejeno odvajanje komunalne odpadne vode, saj neočiščena močno obremenjuje okolje in podtalnico.

Kdo poskrbi, da iz pip vsak dan priteče čista pitna voda?

Vodovodni in kanalizacijski sistem sestavljajo številne cevi različnih velikosti, črpališča in drugi objekti, ki omogočajo, da vsak dan priteče iz naših pip čista pitna voda in po uporabi nemoteno odteče naprej vse do čistilne naprave. Za to je potrebna nenehna skrb strokovnjakov – vodovodarjev, električarjev, bageristov, voznikov specialnih vozil za čiščenje kanalizacijskih cevi in različnih inženirjev, ki se čisto vsak dan trudijo, da vse deluje brezhibno. Se tudi tebi zdi, da ti ljudje opravljajo zelo pomembno delo?

Naslovnice

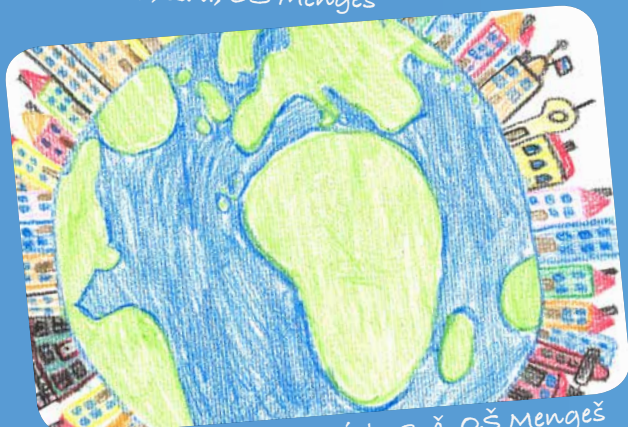
Ustvarili ste preko 300 odličnih naslovnice. Ker ne morem objaviti vseh, izpostavljam tiste, ki so prejele največ glasov s strani žirije in glasovanja.

Daša Pustotnik, 3. b, OŠ Jurija vege, Moravče

Ela Hribar, 2. a, OŠ Mengeš

Filip Bregar in Rok Lesjak, 3. č, OŠ Mengeš

Gregor Strašek, 2. a, OŠ Vencija Perka

Jurij Porenta, 3. b, OŠ Mengeš

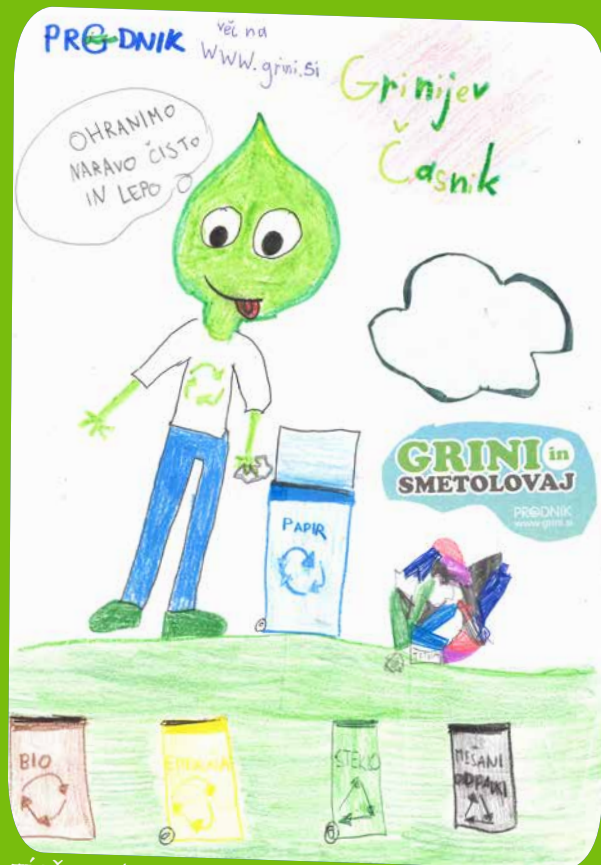
Lan Ribič, 2. r, PŠ Ihan

Maks Zore, 2. d, PŠ Blagovica

Zala Lanišek, 3. c, OŠ Jurija vege, Moravče

Tjaša Lukan, Lara Razpotnik, Tia Novak, 3. i, PŠ Ihan

Hana Kokač Osolnik, 2. a, OŠ Dob

Zarja Sukič, 2. a, OŠ Domžale

Zala Zupančič, 3. c, OŠ Janka Kersnika Brdo

Preostala finalista za naslovnico

Néjra Huskić, 2. a, OŠ Mengeš

Manca Rotar, 3. a, OŠ Jurija vege Moravčev

**Moj moto je
»Najboljši odpadek
je tisti, ki sploh ne
nastane«.**

več na: www.grini.si